

DOCUMENTS

The following Hebrew pages were submitted in May 2017 by a Jewish resident of Damascus.

The following summary was provided in November 2018 by Haim Vittorio Levy.

Summary

After perusing the documents, though the author is not known, it seems to me that the script includes inserts and quotations from various sources, mainly from some of the articles included in the memoriam eulogy – e.g. Abraham. Elmaleh; Rivlin and others.

In general, the article describes Farhi family the wealth (e.g. a poetic description of their luxurious residence “palace” owned (built) by Shlomo Farhi - called Beit el Moualem (according to Rivlin’s article), its influence on the economy, its contribution and support to the Jewish community in the levant, to politics and diplomacy – as ministers and advisers to the Syrian and Turkish leaders, such as you probably know, Haim Chaul Farhi advisor of the Pacha Ahmad El Gazar in Akko -Acre. He was instrumental in planning the defense against Napoléon. Unfortunately, this cruel Pacha later tortured him and put him in jail. Haim instructed and taught his son Abdallah. When he later was in power, he appeared to be very ungrateful and killed Haim.

There are additional stories on the life and activities of Joseph David Farhi and other members of the family.

משפחת פרחי

משפחת פרחי היתה אחת המשפחות המיוחסות שחיו בדמשק. משפחה זו תפשה עמדה חשובה בחייה הכלכליים והמדיניים של סוריא וא"י באותם ימים. "אגדת עם, החיה עד היום בדמשק מראה על שלש הבריכות, מזרקות מים, אשר באמצע החצר", ומוסיפה: "מעשה וגזר שר של גויים גזירה קשה על יהודי דמשק. מה עשה "אלמועלם שלמה?" [הכוונה לשר ר' שלמה פרחי] עמד, והזמין אותו שר לארמונו, ומילא לפניו אותן בריכות במטבעות. האחת, הקטנה מילא מטבעות נחושת. זו הגדולה הימנה, מטבעות כסף. ואת השלישית הגדולה בכולן מילא מטבעות זהב, וכיפר את פני השר וביטל את רוע הגזירה". (יוסף יואל ריבלין, בקובץ לזכרו של יוסף דוד פרחי, "זכרון יוסף" עמ. 17). "בית פרחי, ארמון עתיק עד היום הזה ברובע היהודים בדמשק... על שעריו חקוק המאמר: "בזה השער לא יבא צער לא לזקן ולא לנער" בפי העם נודע הארמון בשם "בית אלמועלם", (שם).

הדרושים ד' קיא) וז"ל: "דרוש שסידרתי לשמועה רעה על השר והטפסר אוהב התורה ולומדיה עץ חיים היא למחזיקים בה הגביר המ' החכם השלם חשוב ומקובל כמה"ר חיים פרחי זלה"ה, שהן בעון הדור נהרג ומסר עצמו על קידוש השי"ת זי"ע, והיתה השמועה באלול התק"ף בפר' תבא. עד שלא שקעה שמשוה של צרה זו, זרחה שמשוה של צרה אחרת, אחרון הכביר, לבן דודו של אור החיים זלה"ה, דין הוא הדר השר והטפסר הגביר המ' נדיב נדבות ולו שם בגדולים, לפני מלכים יתיצב החכם המ' על כל מעלה רמה כמה"ר שלמה פרחי זלה"ה, שהוא ובן דודו, הם היו משיירי כנסת הגדולה ומגן וצנה לכל ישראל. וקראתי עליהם המקרא הזה, על זה היה דוה לבנו, על אור החיים זלה"ה... ועוד בה תנא תוספאה על אלה חשכו, שר"ת של חשכו חיים ושלמה זלה"ה שכל מעשיהם היו לש"ש, לשם הי"ה ב"ה שעולה כ"ו... ובפרט על הר ציון, שהיו ע"ח היא למחזיקים בה ובפרט למשנת חסידים שבירושלים תובב"א, שכעת אין להם על מה שיסמוכו וגלתה סנהדרין לסבב על ארבעת כנפות הארץ... גם יש בכלל באומרו ברוך אתה בצאתך, שם רמז דבעת יציאת הצדיק המאושר, האיש הלזה היה בתענית של משמרת ר"ח רחמים פרוש מאהבה בקדושה ובטהרה, והיה מוסר עצמו בקדושת ה' ויצאה נשמתו באחד וקיבלה מאהבה... כפי הנראה לא היו בנים לר' חיים, כי אם בנות. בהספד זה נזכרו שמותם של שני אחי השר ר' שלמה והם: "שני צנטרות הזהב אחים גם יחד השרים והסגנים הגבירים הרמים רודפי צדקה וחסד קמים בפרץ, ביתם בית ועד לחכמים הלא המנהיח' הרמים על כל מעלה רמה כמה"ר משה פרחי הי"ו וכמה"ר רפאל פרדץ הי"ו...".

זכרון יוסף

קבץ לזכרו של ר' יוסף דוד פרחי ז"ל
נשיא הקהלה היהודית ו"בני ברית" בבירות,
מפרי-עטם של מוקיריו ומעריצי שמו,
במלאת שלש שנים לפטירתו

בעריכת
אברהם אלמאליח

הוצאת משפחת פרחי בירושלם

ירושלים, אייר תש"ח — 1948

באותו קובץ, כותב מר אברהם אלמליח: "על השפעתם הגדולה של היהודים בכלל ושל משפחת פרחי בפרט, על הכלכלה והמשק הכספי בסוריא, כותב אחד המשוררים הערביים באותו זמן את השיר הבא (מתורגם לעברית); "יהודי הזמן הזה כבר השיגו את תכלית תקותם, והשתלטו. הכסף להם והתפארת אצלם, מהם היועץ ומהם המלך. אנשי הדור! לכם עצתי, התייהדו! כי גם הזמן התייהד". ("זכרון יוסף" עמ' 44). בנוסף לעשרם, היו בני משפחת פרחי, גדולים בתורה ובמעשים טובים. אחד מראשי משפחת פרחי, הוא השר ר' חיים ב"ר שאול פרחי. ר' חיים זה שימש כיועצו של הפחה אחמד ג'זאר, בדמשק ובעכו. הר"י שורץ בספרו "תבואות הארץ", (הוצאת לונץ עמ. תס"ב), כותב עליו "היה גדול בעיני היושבים ראשונה במלכות ובעיני המלך אשר שמהו כמושל... ועל פיו יעמוד הפתח ועל פיו ירד. ביתו היה פתוח לרוחה, וגמל חסדים ומטיב לכל, אהוב למעלה ונחמד למטה ושפעת חסדיו על כל יושבי הארץ מאחינו בני ישראל, ולא ידעו בזמן ההוא מנוגש ושופט וכל מה שיצוה ויגזור על מושלי הארץ הישמעאלים כן יעשו". בימי מלחמת נפוליון בונאפארטי על העיר עכו בשנת תקנ"ט, סידר את ההגנה עליה, והפר את עצת נפוליון ואת תכניותיו ללכוד את העיר. אחרי זה נהפך לב, הפחה אחמד ג'זאר, והתאכזר על יועצו היהודי, בנקור עינו הימנית ובקצוץ אפו ואחת מאזניו ואף שם אותו במאסר. חמש שנים לאחר מכן, בשנת תקס"ד, מת אותו פחה אכזר, ובמקומו נתמנה לפחה סלימן הנכבד, אשר שיחרר את השר ר' חיים מכלאו, קירב אותו אליו ונסתייע בחכמתו. ר' חיים לימד את עבדאלה, בנו הצעיר של הפחה חכמה ודעת, אך זה גמל לו רעה תחת טובה. אחרי מות סלימן, פקד, עבדאלה להוציא להורג את השר ר' חיים, לאחר שהלשינו עליו בפניו. ההוצאה להורג היתה ביום ערב ר"ח אלול שנת התקע"ט. בבא השמועה על פטירת השר ר' חיים פרתי לארם צובה הספידו רבי יצחק עטייה. בספרו "ויקרא יצחק" (חלק